

Når man har ment at kunne lovfæste en ordning, hvorefter ikke-samboende arvingers ret afskæres, må det ses i sammenhæng med, at reglens anvendelse er betinget af boet øvrige værdi og begrænses til tilfælde, hvor boets beskedne værdier ville blive væsentligt forringet ved at blive splittet på en videre kreds, og hvor det ville ramme de personer, reglen skal beskytte, meget føleligt, hvis en udlodning skulle finde sted. Den kan således ikke anvendes, hvor der kun efterlades rede penge.

Hertil kommer, at der ofte mellem afdøde og de efterladte husfæller vil have bestået et sådant økonomisk fællesskab, at en opløsning i de enkelte bestanddele vil være praktisk taget umulig.

Er de samboende arvinger ikke alle enige om at fortsætte med fælleseje, må der finde skifte sted. Ønsker en eller flere af arvingerne i forening at fortsætte med brugen af ejendelene, finder reglen i kapitel 3, § 34, stk. 1, anvendelse. Skifteretten vil i tilfælde af uenighed mellem arvingerne i medfør af kapitel 3, § 34, stk. 2, kunne øve indflydelse på spørgsmålet om, hvem der skal overtage ejendelene.

Det er hensigten, at reglen kun skal finde anvendelse i alle sådanne boer, hvor bruttoværdien af hus, bohavne m. m. ikke overstiger et vist lavere beløb, idet man går ud fra, at den i så fald vil omfatte de kredse, der endnu har den levevis, der er forudsætningen for dette særegne institut.

Derimod vil reglen efter udvalgets opfattelse få for vidt et omfang, såfremt nettoværdien af ejendelene skal lægges til grund ved afgrænsningen, idet den i så fald vil kunne anvendes i tilfælde, hvor der efterlades mere kostbart hus og skib, såfremt boets passiver samtidig var så betydelige, at det beholdne bo ikke oversteg den angivne grænse.

Antagelig vil de fleste boer, hvori indgår hus af den ældre boligmasse i Grønland, kunne omfattes af reglen, men da man må forudse svingninger i prisniveauet også for gamle huse, har man anset det for rigtigt at fastsætte en bestemt værdi i loven som udgangspunkt for vurderingen og dernæst give ministeriet bemyndigelse til at ændre beløbet.

Til § 38.

De hidtidige fællesordninger har været kendetegnet ved, at man kun i meget begrænset omfang har gjort sig klart, hvilke virkninger fællesejet havde. Man har ment, at det var nødvendigt at fastslå, hvad der skal gælde i det i praksis hyppigt forekommende tilfælde, at en af de samboende

arvinger flytter ud af fællesejet. Der er ingen tvivl om, at sådanne „arvinger“ efter praksis ikke har kunnet betinge sig nogen andel udlagt, men det er utvivlsomt også forekommet, at den fraflyttede har medtaget sådanne ejendele som jagtredskaber og husgeråd, som hovedsageligt eller udelukkende har været benyttet af den pågældende, selv om de stammer fra afdøde. Visse personlige ejendele som gangklæder og lignende må opfattes som værende uden for fællesskabet og kan udtages uden skifterettens mellemkomst.

Stk. 2 handler om den egentlige opløsning af fællesejet gennem skifte og kræver enighed mellem deltagerne.

Kapitel 5.

Til § 39.

Paragraffen fastslår i stk. 1, at arveladerens død må godtgøres, for at arven kan falde (og skiftebehandling påbegyndes). Dødsattest er ikke almindelig i brug i Grønland, men anvendes dog i tilfælde, hvor danske, der er døde i Grønland, skal begraves i Danmark, idet dødsattest i disse tilfælde må forevises de danske begravelsesmyndigheder. Et dødsfald kan altså godtgøres på anden måde end ved forevisning af dødsattest. Beviset er frit og også i tilfælde, hvor afdødes lig ikke foreligger, vil dødens indtræden efter omstændighederne kunne anses for bevist. Man kan tænke sig tilfælde, hvor personer drukner eller indebrænder for øjnene af tilskuere, men i grønlandsk praksis har man også anset dødsfald bevist i tilfælde, hvor personer er forsvundet i små både eller kajak og lignende, og nogle dages eftersøgning ikke har givet resultat. Det er ikke hensigten, at der ved indførelsen af positive bestemmelser om borteblevne skal ske en ændring i den anførte praksis, hvor dødsfaldet anses for bevist i tilfælde, hvor den pågældendes forsvinden er sket under omstændigheder, der udelukker praktisk tvivl om dødens indtræden.

Da i øvrigt hovedprincipperne i lov nr. 397 af 12. juli 1946 om borteblevne skønnes fuldt anvendelige på forholdene i Grønland, og da der er et praktisk behov for faste regler om borteblevne, foreslås loven indført uændret.

Til § 41.

§ 41 svarer til de i den grønlandske retsplejelovs kapitel 7, § 15, den grønlandske kriminallovs § 122 og den grønlandske ægteskabslovs § 4 optagne bestemmelser om lovens gyldighedsområde.